

Total No. of Printed Pages—7

6 SEM TDC ECO G 1

2 0 1 7

(May)

ECONOMICS

(General)

Course : 601

(Development Economics)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. ভলত দিয়াবোবৰ উত্তৰ দিয়া/শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

1×8=8

Answer the following/Choose the correct
answer :

- (a) অনুন্নত দেশৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define underdeveloped country.

- (b) তলৰ কোনটো বৈশিষ্ট্য উন্নয়নশীল দেশৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় ?

Which of the following characteristics is most likely found in developing countries?

- (i) উচ্চ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ

High population growth rate

- (ii) অধিক সংখ্যক লোক দৰিদ্ৰতাৰ সীমাবেখাৰ তলত বসবাস কৰে

Large number of people living in poverty

- (iii) কৃষি ক্ষেত্ৰত পৰম্পৰাগত পদ্ধতি প্ৰয়োগ

Traditional methods of agriculture

- (iv) ওপৰৰ আটাইকেইটা

All of the above

- (c) ৰ'ষ্ট'ৰ মতে উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়া অতিক্ৰম কৰা স্তৰ হ'ল

According to Rostow, the growth process passes through

- (i) ৩টা

3 stages

- (ii) ৭টা

7 stages

- (iii) ৫টা

5 stages

- (iv) ২টা

2 stages

- (d) তলত দিয়াসকলৰ কোনজনে 'বাহি শ্ৰমিক'ৰ ধাৰণাটো দাঙি ধৰিছিল ?

Who of the following propounded the theory of 'surplus labour'?

- (i) লুইচ
Lewis
(ii) ব'ষ্ট'
Rostow
(iii) কেইনচ
Keynes
(iv) মাৰ্ছাল
Marshall

- (e) মগজুৰ নিৰ্গমন কি ?

What is brain drain?

- (f) তলত দিয়াসকলৰ কোনজনে সমতাপূৰ্ণ বিকাশ নীতি সমৰ্থন কৰে ?

Who of the following supports the doctrine of balanced growth?

- (i) ব'ষ্ট'
Rostow
(ii) হিৰ্ছমেন
Hirschman
(iii) কেইনচ
Keynes
(iv) বেগনাৰ নাৰ্কচ
Ragnar Nurkse

(g) আঞ্চলিক বৈষম্যৰ বাবে দায়ী দুটা কাৰকৰ নাম লিখা।

Write two factors responsible for regional disparities.

(h) মানৱ উন্নয়ন সূচকত ২০১৬ চনত ভাৰতৰ স্থান কি?

What is the ranking of India in her Human Development Index in 2016?

2. যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা (প্রতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) :

4×4=16

Write short notes on any four (within 150 words each) :

(a) অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

Economic growth and economic development

(b) উন্নয়নশীল দেশৰ স্বাস্থ্য নীতি

Health policy for developing countries

(c) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত ৰাষ্ট্ৰৰ ভূমিকা

Role of State in economic development

(d) ভাৰতৰ আয়ৰ বৈষম্যৰ কাৰণসমূহ

Causes of income inequalities in India

(e) বজাৰ অৰ্থনীতিত পৰিকল্পনা

Planning in market economy

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্রতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. (a) উন্নয়নশীল অর্থনীতিৰ প্রধান বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
অর্থনৈতিক অনগ্রসৰতাত প্ৰভাৱ পেলোৱা আৰ্থ-সামাজিক
কাৰকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 6+6=12

Discuss the major characteristics of developing economy. Explain the socio-economic causes of economic under-development.

অথবা / Or

- (b) অর্থনৈতিক উন্নয়নত মূলধন, শ্ৰম আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ
ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। 12

Discuss the role of capital, labour and technology in economic development.

4. (a) অসমতাপূৰ্ণ বিকাশৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। এই তত্ত্বটোৰ
আসোঁৱাহসমূহ কি? 8+3=11

Explain the strategy of unbalanced growth. What are its limitations?

অথবা / Or

- (b) ৰ'ষ্ট'ৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ স্তৰসমূহ আলোচনা কৰা।
তেওঁৰ উন্নয়নৰ তত্ত্বটোৰ আসোঁৱাহসমূহ কি? 8+3=11

Discuss Rostow's stages of economic growth. What are the drawbacks of his theory of growth?

5. (a) উন্নয়নশীল দেশসমূহে সঞ্ছীন হোৱা স্বাস্থ্যজনিত
প্রত্যাহ্বানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the health challenges faced by
the developing countries.

অথবা / Or

- (b) তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 6+5=11

Write short notes on the following :

- (i) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত শিক্ষাৰ ভূমিকা

Role of education in economic
development

- (ii) মানবশক্তিৰ পৰিকল্পনা

Manpower planning

6. (a) এখন দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত কৃষিৰ ভূমিকা আলোচনা
কৰা। 11

Discuss the role of agriculture in
economic development of a country.

অথবা / Or

- (b) দেশ এখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত সেৱাখণ্ডৰ ভূমিকাৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা। ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত
উদ্যোগীকৰণৰ সমস্যাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 5+6=11

Discuss the role of service sector in
economic development of a country.
Explain the problems associated with
industrialization in Indian economy.

7. (a) আঞ্চলিক বৈষম্যতাৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।
আঞ্চলিক বৈষম্যতা দূৰীকৰণৰ উপায়সমূহ কি? 6+5=11

Discuss the causes of regional disparities. What are the measures to reduce regional disparities?

অথবা / Or

- (b) উন্নয়নশীল দেশ এখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত অৰ্থনৈতিক
পৰিকল্পনাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 11

Discuss the role of economic planning in economic development of a developing country.

***